

Міські пасажирські перевезення: проблеми та перспективи

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Розглянуто види міського пасажирського транспорту, визначено що провідне місце займають міські необхідність автобусні перевезення. Зазначено основні проблеми міських пасажирських перевезень висвітлено необхідність підвищення експлуатаційної надійності міських автобусів.

Ключові слова: міський транспорт, перевезення, пасажирів, проблеми, розвиток.

Abstract

The types of urban passenger transport are considered. It is determined that bus transportation takes the leading place in urban needs. The main problems of urban passenger transportation are highlighted the necessity of increasing the operational reliability of city buses.

Keywords: urban transport, transportation, passengers, problems, development.

Вступ

Метою державної політики в галузі пасажирських перевезень є гарантоване і ефективно задоволення потреб в безпечному і якісному перевезенні пасажирів і використання соціальних, ресурсозберігаючих, природоохоронних і мобілізаційних вимог в умовах ринкових відносин.

Для сучасного пасажирського транспорту характерна значна різноманітність видів, кожен із яких має свої специфічні особливості, переваги та сфери застосування. Тому його можна вважати комплексом взаємопов'язаних галузей. Транспорт поділяють на складові частини, передусім, за середовищем, в якому здійснюється переміщення людей. За цим підходом транспортний комплекс складається із сухопутного, водного та повітряного. У сухопутному виділяються автомобільний, залізничний; у водному – морський та річковий. Специфічною галуззю транспортного комплексу є міський пасажирський. Усі види транспорту взаємодіють між собою і становлять транспортну систему, що розвивається під впливом господарства в цілому та окремих його видів..

Кількість міського населення за результатами Всеукраїнського перепису складала 32 млн. 574 тис. осіб, 67,2% його сконцентровано у 37 містах з кількістю населення від 100 до 500 тис., 9 міст налічували понад півмільйона жителів, у 5 з них кількість населення перевищувала мільйон осіб. Це визначає важливість міського пасажирського транспорту в господарському комплексі країни [1].

Результати дослідження

Основне призначення міського пасажирського транспорту – перевезення пасажирів. Процеси урбанізації в Україні, швидкі темпи зростання населення, особливо у великих містах, потребують постійного розвитку міського транспорту. Від ефективності його роботи значною мірою залежать ритмічність функціонування всього господарського комплексу країни, узгодженість і взаємодія магістральних транспортних ліній. Зростання масштабів перевезень, енергетична криза, екологічні проблеми призводять до постійної структурної перебудови міського транспорту.

До основних видів міського пасажирського транспорту належать трамвайне, тролейбусне, автобусне сполучення й метро[2].

Трамвайне сполучення виникло в Україні ще наприкінці XIX ст. Перший трамвай у Російській імперії було введено до експлуатації в 1892 р. у Києві. В теперішній час в 24 містах існує трамвайне сполучення. Довжина трамвайних колій становить понад 2000 км. Наприкінці 70-х років упроваджено швидкісні трамваї. Перші колії відкрито в Києві (1987 р.) і Кривому Розі.

Одним із найбільш масових видів внутрішньо міського транспорту є тролейбусний. Експлуатаційна довжина колії одиничної тролейбусної лінії перевищила 4 тис. км.

Найпрогресивніший і зручний вид міського транспорту на сьогодні – метрополітен. В Україні метрополітени споруджені в Києві (будівництво розпочалось у 1940 р., першу лінію

“Вокзальна-Дніпро” здано в експлуатацію у 1960 р.), а також у Харкові (1978 р.) і Дніпропетровську. Довжина колій метрополітенів у двоколіїному обчисленні становить більше 100 км. В Києві знаходиться 52 діючих станцій, в Харкові – 30, Дніпропетровську – 6 станцій.

Якщо розглянути розподіл обсягу пасажирів перевезених різними видами міського пасажирського транспорту загального користування в Україні то очевидно що найбільша частка (48 %) припадає на автомобільний транспорт (рис. 1).

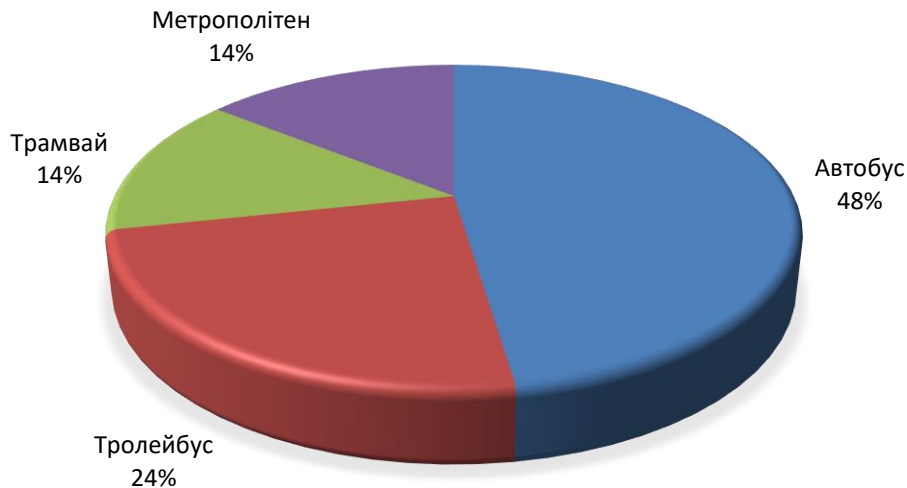
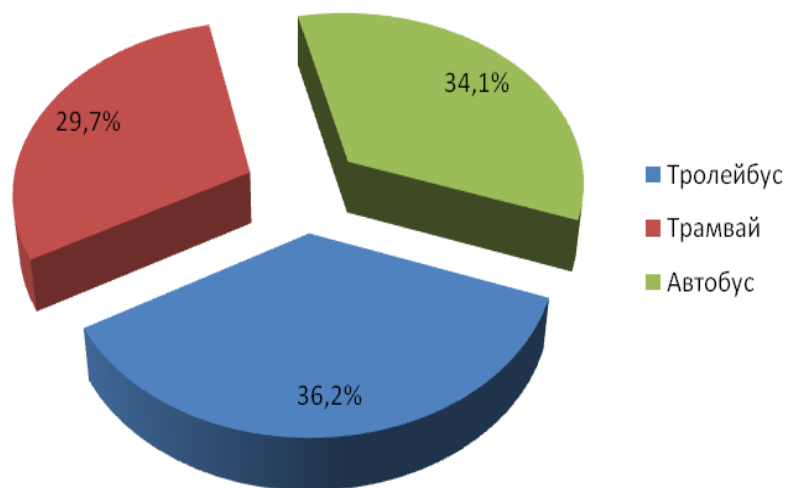

Рис. 1 Розподіл обсягу пасажирів перевезених різними видами міського пасажирського транспорту загального користування в Україні

Якщо розглянути розподіл обсягів перевезень пасажирів між окремими видами міського пасажирського транспорту на прикладі окремих міст (наприклад міст Вінниця та Дніпро) то можна констатувати що у місті Вінниця перевезення пасажирів здійснюються тролейбусами, трамваями та автобусами у місті Дніпро окрім зазначених видів наявним є ще й метрополітен.

Розподіл обсягів перевезень пасажирів окремими видами міського пасажирського транспорту у м. Вінниці у відсотках наведено на рис. 2, у м. Дніпро на рис.3

- Рис.2 - Розподіл обсягів перевезень пасажирів окремими видами міського пасажирського транспорту у м. Вінниці

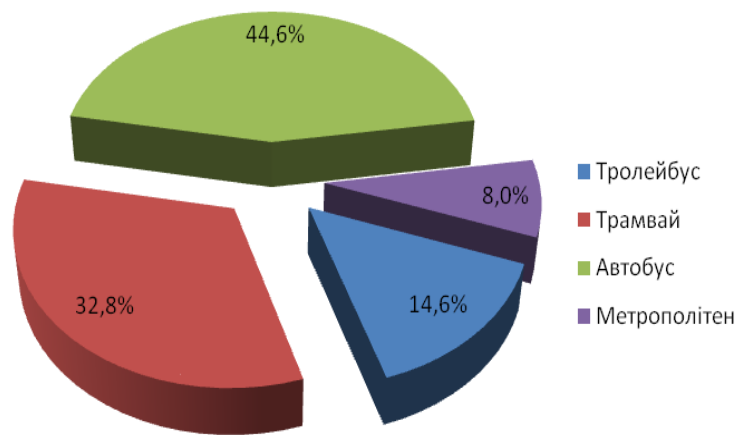

Рис.3 - Розподіл обсягів перевезень пасажирів окремими видами міського пасажирського транспорту у м. Дніпро

Як видно з діаграм, обсяг перевезень пасажирів майже рівномірно розподіляється між окремими видами міського наземного пасажирського транспорту. При цьому автомобільний пасажирський транспорт забезпечує від 34,1% обсягів перевезень у м. Вінниця до 44,6% у м. Дніпро. Тому вдосконалення пасажирських автомобільних перевезень є актуальним і своєчасним для міст України.

Слід також зазначити що більшість міст України має автобусне сполучення. Автобуси є єдиним громадським транспортом для 412 з 460 міст України та понад 96% сільських населених пунктів. За всіма показниками цей вид міського транспорту перевищує всі інші види. Одним з основних недоліків автобусного сполучення, особливо у великих містах, є те, що автобуси дуже забруднюють навколишнє середовище. Однак за останні 10 років перевезення цим транспортом збільшилося майже на 40 %.

Висновки

Узагальнюючи, можна зазначити, що одночасно з тим автобусні перевезення займають провідне місце серед міських пасажирських перевезень наявна в Україні структура парків транспортних засобів, які надають послуги з перевезення пасажирів, характеризується [3]: великою кількістю марок, моделей і модифікацій АТЗ, які одночасно експлуатуються в одному парку; значним терміном експлуатації АТЗ (від початку випуску певної моделі АТЗ до масового виходу АТЗ із експлуатації минає 20-35 років); тенденцією до зниження або підвищення – залежно від полярності показника, проте в негативному сенсі щодо виробітку АТЗ, собівартості перевезень тощо, основних експлуатаційних показників роботи АТЗ; в парках АТЗ (автобусів) малої та середньої пасажиромісткості суттєвою частиною.

Це, в сукупності з такими факторами як невизначеність інтенсивності та умов (зокрема щодо стану дорожньої інфраструктури) експлуатації АТЗ, зумовлює складність забезпечення технічної підготовки рухомого складу відносно досягнення цільових значень показників роботи, обраних за критерії та потребує науково обґрунтованих підходів до підвищення рівня їх експлуатаційної надійності з урахуванням специфіки їх роботи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Всеукраїнський перепис населення. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.tomenko.ua/docs/content.php?id=pc01-2003>. (дата звернення 30.09.2017). – Назва з екрана.
2. Автомобільний транспорт України: стан, проблеми, перспективи розвитку : монографія / Державний автотранспортний науково-дослідний і проектний інститут; за заг. ред. А. М. Редзюка. – К. : ДП «ДержавтотрансНДІпроект», 2005. – 400 с.
3. Кузнецов Е.С. Управление технической эксплуатацией автомобилей. – М.: Транспорт, 1990. – 272 с.
4. Біліченко В.В. Вдосконалення організації перевезень пасажирів в місті Вінниця: Досягнення та перспективи /Ю.А.,Буренніков, С.В Бузниковатий, С.В Цимбал. Сучасні технології

та перспективи розвитку автомобільного транспорту: X міжнародна науково-практична конференція. Збірник наукових праць. – Вінниця. – 17. – С. 15-18

5.Марчук М. М. Виробничо-технічна база підприємств автомобільного транспорту: ретроспектива, стан та проблеми розвитку / М. М. Марчук, М. П. Скочук, С. В. Морозюк // Вісник НУВГП. – 2009. – № 2 (46). – С. 314–321.

Коробов Сергій Сергієвич — асистент кафедри автомобілів та транспортного менеджменту, Вінницький національний технічний університет

Korobov Serhii S. - assistant of the department of cars and transport management, Vinnitsa National Technical University